

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/44/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121011365
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Dluhoš, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3121011365.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rastislava Dluhoša, PhD. a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a JUDr. Michala Antalu v trestnej veci odsúdeného O. A., nar. XX.XX.XXXX v J., trvale bytom X. XXXX/XX, E. A. nad K., t.č. v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, v konaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na neverejnom zasadnutí konanom v Trenčíne dňa 27.04.2022 o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Pp/337/2021 zo dňa 17.01.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného O. A. zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Okresný súd Trenčín uznesením sp. zn. 6Pp/337/2021 zo dňa 17.01.2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) vyhlásenom po dokazovaní vykonanom na verejnom zasadnutí v neprítomnosti odsúdeného podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného O. A. na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Z obsahu spisu sp. zn. 6Pp/337/2021 Okresného súdu Trenčín vyplýva, že dňa 11.11.2021 mu bol doručený návrh odsúdeného O. A. na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pričom lehota na podanie návrhu odsúdenému uplynula dňa 10.11.2021.

V čase podania návrhu odsúdený vykonával

- trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov, uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 2T/25/2012 zo dňa 28.02.2012 v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 30Pp/109/2015 zo dňa 19.08.2015 (neosvedčenie sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia) v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 30Pp/109/2015 zo dňa 12.12.2019, na ktorý nastúpil dňa 06.07.2020 a ktorý vykonal ku dňu 06.07.2021,
- trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov, uložený rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 1T/58/2019 zo dňa 11.12.2020 (trest je súhrnný), na ktorý nastúpil dňa 06.07.2021 s predpokladaným dňom výkonu 10.07.2024.

Z hodnotenia ÚVTOS Dubnica nad Váhom vyplynulo, že resocializačná prognóza po prepustení z výkonu trestu je u odsúdeného hodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a ústav neodporučil jeho podmiennečné prepustenie. Z odpisu registra trestov a z obsahu spisu vyplynulo, že odsúdený má v registri trestov celkom 8 záznamov.

Okresný súd po vyhodnotení dokazovania dospel k záveru, že u odsúdeného bola síce splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (lehota na podanie návrhu), ale kumulatívne nebola u neho splnená podmienka materiálna. Na tomto základe preto dospel k záveru, že jeho návrh nie je s poukazom na § 66 ods. 1 Trestného zákona dôvodný. Z tohto ustanovenia

vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to tých, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery uloženého a nariadeného trestu odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenie vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu. Pri rozhodovaní sa prihliadne aj na to, v akom ústave vykonáva trest odňatia slobody ako aj na povahu spáchaného trestného činu.

Okresný súd skonštatoval, že odsúdený už vykonal potrebnú pomernú časť z výmery postupne uložených trestov odňatia slobody. Počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje polepšenie. Z hodnotenia ústavu okresnému súdu vyplynulo, že správanie sa odsúdeného v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody je slušné a na požadovanej úrovni. Príkazy a nariadenia príslušníkov ZVJS plní, dodržiava ústavný poriadok i časový rozvrh dňa. V rámci vzťahov s ostatnými odsúdenými patrí skôr k tichším členom a konfliktné situácie nevyvoláva. V súčasnosti je odsúdený pracovne zaradený na pracovisku s dohľadom v ústave, kde si adekvátne osvojil pracovnú technológiu, svoje povinnosti si zodpovedne plní a dosahuje požadované pracovné výkony. V súvislosti s príkladným plnením pracovných povinností bol jedenkrát disciplinárne odmenený. Zároveň sa odsúdený zúčastňuje aj na činnostiach pre všeobecný rozvoj osobnosti formou čistiacich a upratovacích prác na izbe aj v sektore. Čo sa týka ďalších voľnočasových aktivít, z hodnotenia ústavu vyplýva, že sa venuje športovaniu, účasť na podujatiach kultúrno-osvetovej činnosti nebola zaznamenaná. Postoj odsúdeného k trestnej činnosti ako aj k užívaniu návykových látok bol v rámci hodnotenia ústavu vyhodnotený ako čiastočne kritický. Odsúdený v zmysle tohto hodnotenia ústavu nepopiera spáchané skutky, no vzniknuté situácie pripisuje aj ďalším okolnostiam. Na verejnom zasadnutí sa odsúdený z dôvodu karanténneho opatrenia proti šíreniu COVID-19 nezúčastnil a súhlasil s konaním bez jeho prítomnosti, okresný súd mal však za to, že svoju trestnú činnosť oľutoval, nakoľko sa tak vyjadril vo vlastnoručne spísanej žiadosti o podmiennečné prepustenie. S poukazom na uvedené okresný súd prvé dve podmienky vyhodnotil ako splnené.

Podľa okresného súdu však u odsúdeného nebola splnená podmienka dôvodného očakávania vedenia riadneho života odsúdeného na slobode, t. j. neexistencia rizika jeho recidívy. Odsúdený má doposiaľ 8 záznamov v Registri trestov, vrátane dvoch aktuálnych odsúdení. Okresný súd obzvlášť negatívne prihliadol na skutočnosť, že vo veci Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 2T/25/2012, kedy mu bol uložený nepodmiennečný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, bol z výkonu trestu odňatia slobody podmiennečne prepustený, no v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia sa neosvedčil a bol mu nariadený výkon zvyšku trestu. Z odpisu Registra trestov vyplýva, že aj v minulosti sa už u odsúdeného vyskytla rovnaká situácia, kedy sa vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T/31/2010, kedy mu bol uložený súhrnný nepodmiennečný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 10 mesiacov, rovnako neosvedčil v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia a bol mu nariadený zvyšok trestu. Okresný súd mal vzhľadom na uvedené zistenia dôvodnú obavu a považoval za vysoko pravdepodobné, že by sa odsúdený pri prípadnom treťom podmiennečnom prepustení opätovne mohol dopustiť protiprávneho konania v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia. Doposiaľ vykonané tresty odňatia slobody mu neboli dostatočnou výstrahou a nesplnili požadovaný účel nápravy, nakoľko aj pod hrozbou návratu do výkonu trestu odňatia slobody páchal úmyselnú trestnú činnosť. Súd teda vyhodnotil riziko recidívy odsúdeného v zhode s hodnotením ústavu ako stredné riziko a zároveň vyhodnotil, že u odsúdeného nebola daná dostatočná záruka, že bude na slobode skutočne viesť riadny život, a to aj napriek dobrým rodinným vzťahom a stabilnému sociálnemu zázemiu.

Proti napadnutému uzneseniu podal odsúdený sťažnosť, pričom súčasne požiadal o ustanovenie obhajcu. V písomnom zdôvodnení sťažnosti uviedol, že napadnuté uznesenie považuje za nesprávne. Podľa odsúdeného nie je prípustné vylúčiť možnosť podmiennečného prepustenia z výkonu trestu pre akúkoľvek skupinu odsúdených, a to ani v prípade chronických recidivistov či páchatelov veľmi závažnej kriminality. Kategóriu očakávania vedenia riadneho života nie je možné posudzovať na počtoch odsúdení či počtoch nepodmiennečných trestov odňatia slobody. Takéto úvahy sú príliš zovšeobecňujúce pre úsudok o možnom budúcom vedení riadneho života odsúdeného v konkrétnom prípade. Je nutné analyzovať vývoj trestnej činnosti z hľadiska jej frekvencie a závažnosti, a to najmä v rokoch

predchádzajúcich spáchaní trestnej činnosti, za ktorú sa vykonáva trest. Okresný súd sa riadne nevenoval otázke, či sa odsúdený poučil a na základe hrubo vyčíslenej trestnej minulosti uvedením počtu odsúdení dospel k záveru, že u odsúdeného nie je možné očakávať vedenie riadneho života. Tým, že okresný súd postavil svoje úvahy výlučne na posudzovaní minulého konania, za ktoré bol už odsúdený potrestaný, porušil zásadu zákazu dvojitého pričítania v neprospech odsúdeného. Prognóza vedenia riadneho života sa vzťahuje k budúcnosti, t.j. období po eventuálnom prepustení z výkonu trestu. Svojím postupom okresný súd vytvoril špeciálnu, prísnejšie posudzovanú kategóriu odsúdených, a to takých, ktorí v minulosti už raz „nevyužili šancu“. S paušálnym vylúčením podmieneného prepustenia však Trestný zákon nepočíta.

Ustanovená obhajkyňa uviedla, že podľa jej názoru odsúdený O. A. vo výkone trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že povedie riadny život. Poukázala na obsah hodnotenia ústavu na výkon trestu, podľa ktorého je odsúdený ženatý, s ukončeným stredným odborným vzdelaním bez maturity s výučným listom a pred nástupom do výkonu trestu bol zamestnaný. Jeho adaptácia po nástupe do výkonu trestu dňa 25.08.2020 prebehla bez problémov. Jeho správanie a vystupovanie voči personálu je slušné, bez zaznamenaných negatívnych prejavov, svoje požiadavky predkladá legitímnym spôsobom. Príkazy a nariadenia príslušníkov plní a rešpektuje. Riadne dodržiava časový rozvrh dňa a ústavný poriadok. Správanie odsúdeného v kolektíve je tiché a nevyvoláva žiadne konflikty. Svoje osobné veci si udržiava v primeranom poriadku a čistote, zásady osobnej a pracovnej hygieny dodržiava. Ďalším prejavom polepšenia odsúdeného je aj to, že je pracovne zaradený, v práci si osvojil pracovnú technológiu, pracovné povinnosti si plní, dosahuje požadované pracovné výkony. Podľa obhajkyne okresný súd mal pri svojom rozhodovaní prihliadnúť aj na to, že odsúdenému za príkladné plnenie pracovných povinností bola udelená disciplinárna odmena. Disciplinárne potrestanie mu uložené nebolo. Odsúdený udržiava kontakt so svojou manželkou.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti, ktorá mu bola spolu so spisom predložená dňa 04.04.2022, preskúmal na neverejnom zasadnutí dňa 27.04.2022 v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Okresný súd vykonal verejné zasadnutie a postupoval v súlade so zákonom, keď návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody ako nedôvodný zamietol. Správne zistil, že odsúdený nespĺňa zákonné podmienky pre podmienené prepustenie, keďže vzhľadom na okolnosti správne a podrobne uvedené okresným súdom v napadnutom uznesení, na ktoré krajský súd odkazuje, nemožno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 ods. 1 Trestného zákona.

Z ustanovení § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona vyplýva, že predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného je súčasné splnenie troch podmienok a to, že odsúdený vykonal trest odňatia slobody v zodpovedajúcom rozsahu, že vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, pričom pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Krajský súd zdôrazňuje, že zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu a disciplinárnu odmenu bol právoplatne odsúdený páchatel' automaticky prepustený po odpykaní zákonom stanovenej časti trestu bez ohľadu na skúmanie naplnenia účelu trestu, ale podmienené prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy.

Ustanovenie § 66 ods. 1 Trestného zákona vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienené prepustenie a musí pritom vyplývať aj zo zhodnotenia páchatel'ovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatel'ovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu, pričom bez významu nie je (podľa okolností konkrétneho prípadu) ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie

odsúdeného z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdeného a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode. Správanie odsúdeného vo výkone trestu sa musí pritom hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdeného, s motívom a spôsobom vykonania činu (činov), pre ktoré bol odsúdený, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin. Okresný súd sa v posudzovanom prípade vyššie uvedenými hľadiskami dôsledne riadil, prihliadol na všetky okolnosti, ktoré majú význam pre rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre podmieňané prepustenie odsúdeného, t.j. pre záver, či odsúdený plnením svojich povinností a správaním vo výkone trestu preukázal nielen polepšenie, ale či možno od neho aj dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a dospie k vecne správnejmu záveru.

Krajský súd zdôrazňuje a dodáva, že negatívny charakter má práve správanie a konanie odsúdeného na slobode. Odsúdený je osobou so sklonom k páchaniu rôznych trestných činov. Po podmieňanom prepustení z výkonu dvoch trestov odňatia slobody na základe uznesenia Okresného súdu Trnava sp. zn. 30PP/109/2015 zo dňa 19.08.2015 so skúšobnou dobou určenou na 5 rokov, spáchal v rámci tejto skúšobnej doby prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 1T/6/2017 zo dňa 21.11.2017, právoplatným dňa 07.02.2018. Odsúdený po tom, ako vykonal časť trestov a bol podmieňane prepustený, mal teda možnosť preukázať zmenu svojho správania, avšak ju nevyužil. Odsúdenia rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T/31/2010 zo dňa 24.08.2010 a trestným rozkazom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 2T/25/2012 zo dňa 28.02.2012 nespĺnili u neho zákonom predpokladaný účel, keďže po podmieňanom prepustení z výkonu trestov odňatia slobody sa jeho správanie na slobode dostalo do rozporu s očakávaniami spoločnosti a jeho resocializačná prognóza z tohto hľadiska je preto odôvodnene menej priaznivá, a to v relevantnej miere. Uvedený záver podporuje uznesenie Okresného súdu Trnava sp. zn. 30PP/109/2015 zo dňa 12.12.2019, ktorým bolo vyslovené neosvedčenie sa v skúšobnej dobe podmieňaného prepustenia z výkonu trestov odňatia slobody uložených rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T/31/2010 zo dňa 24.08.2010 (zvyšok trestu 10 mesiacov a 6 dní) a trestným rozkazom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 2T/25/2012 zo dňa 28.02.2012 (zvyšok trestu 12 mesiacov). Povaha odsúdeným spáchaných trestných činov opísaných v rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 1T/58/2019-23490 zo dňa 11.12.2020, ktorý na viac než XXX stranách opisuje zapojenie O. A. do stoviek čiastkových útokov pokračujúcich daňových trestných činov spáchaných skupinou páchatel'ov a z nich vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k páchaniu trestných činov tvoria u neho také skutočnosti, ktoré odôvodňujú záver o existencii príliš vysokého rizika jeho recidívy. Z uvedených zistení vyplýva tiež záver, že u odsúdeného nebol ešte dosiahnutý taký stupeň jeho nápravy, že by sa zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré viedli ku spáchaniu trestných činov, za ktorý mu bol uložený prísnejší nepodmieňaný trest odňatia slobody a nemožno preto dôvodne predpokladať, že aj na slobode povedie riadny život.

Skutočnosť, že okresný súd pri posudzovaní potenciálnej schopnosti odsúdeného viesť v prípade jeho prepustenia na slobodu riadny život prihliadol najmä na predchádzajúce odsúdenia a to, ako sa odsúdený vypořiadal s benefitom vyplývajúcim z aktu podmieňaného prepustenia z výkonu trestov v minulosti (2015), nie je možné interpretovať ako porušenie zásady ne bis in idem, ako to vo svojej sťažnosti uvádza odsúdený. O. A. sa k odsúdeniu vo veci Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 1T/6/2017 „dopracoval“ v čase, keď už proti nemu bolo vedené trestné stíhanie a dlhoročné vyšetrovanie v rozsiahlej kauze daňovej trestnej činnosti, keďže jednotlivé čiastkové skutky boli spáchané v horizonte rokov 2002 až 2006 a k právoplatnému odsúdeniu došlo až koncom roka 2020. Nielen to. Počas celej tejto doby medzi spáchaním závažnej ekonomickej kriminality a odsúdením za ňu O. A. namiesto toho, aby preukázal, že uvedené pošmyknutie sa v jeho živote bolo ojedinelým fenoménom, sa vedome dopustil drogovej trestnej činnosti, a to opakovane, za ktorú bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 30T/90/09 zo dňa 25.11.2009, rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T/31/2010 zo dňa 24.08.2010 a trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 1T/46/2010 zo dňa 01.10.2010 (upustenie od uloženia súhrnného trestu). Po tom, ako strávil niekoľko rokov vo výkone trestu a bol z neho 19.08.2015 podmieňane prepustený, spáchal trestný čin zanedbania povinnej výživy, za ktorý bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 1T/6/2017 zo dňa 21.11.2017.

Napadnuté uznesenie je s poukazom na uvedené potrebné vyhodnotiť ako vecne správne a primerane odôvodnené, preto krajský súd, dospejúc po preskúmaní veci k rovnakému záveru ako okresný súd, sťažnosť odsúdeného nepovažoval za dôvodnú, neakceptoval ju a na základe vyššie vysvetlených dôvodov ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.